

Цятковська Олена Віталіївна,
*к.е.н., доцент кафедри податкового менеджменту
та фінансового моніторингу,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,
м. Київ, Україна*

ОБЛІК НЕФІНАНСОВИХ АКТИВІВ СУБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ

Відповідно до ст.8 ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» бухгалтерський облік державних установ ведеться безперервно з дня реєстрації установи до її ліквідації. Від особливостей побудованої системи бухгалтерського обліку в державній установі залежить ефективність управління цією установою загалом, та активами зокрема. Ефективна системи бухгалтерського обліку залежить від раціонально сформованої організації бухгалтерського обліку в державних установах, яка здійснюється керівником установи, або уповноваженим органом (посадовою особою) відповідно до чинного законодавства [2].

На процес формування ефективної системи бухгалтерського обліку в державних установах мають вплив різні фактори. Оскільки система бухгалтерського обліку в установах державного сектору в першу чергу залежить від національного законодавства та особливостей функціонування бюджетної системи в Україні. Крім того, з урахуванням процесу модернізації системи бухгалтерського обліку в установах державного сектору, то питання організації бухгалтерського обліку в державних установах є вкрай актуальним і потребує подальшого як наукового дослідження, так і практичної реалізації отриманих результатів дослідження.

Система бухгалтерського обліку в установах державного сектору на сьогодні знаходиться на етапі формування та становлення. Саме тому на керівників установи або уповноважених осіб покладається особлива відповідальність щодо забезпечення ефективної реалізації організації бухгалтерського обліку в державних установах.

Залежно від контролюваності процесу впливу та від особливостей функціонування установ державного сектору запропоновано всі фактори, які впливають на формування організації обліку в державних установах поділяти на зовнішні загальні та зовнішні спеціальні фактори, а також на внутрішні загальні та внутрішні спеціальні. Доцільним буде розмежувати та навести визначення щодо сутності різних груп факторів відповідно до особливостей їх впливу на організацію бухгалтерського обліку в державних установах.

Виокремлення факторів є вкрай важливими для організації та формування раціональної системи бухгалтерського обліку. І саме від врахування особливостей кожного фактору і залежить ефективність управлінських рішень та результативність функціонування установи.

Одним із факторів, який безпосередньо впливає на організацію бухгалтерського обліку в державних установах є саме форма організації бухгалтерського обліку в державній установі. Оскільки відповідно до

законодавства установа самостійно обирає форму організації бухгалтерського обліку серед тих, які запропоновано та визначено у ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

На сьогодні найменш розповсюджена форма організації бухгалтерського обліку в державних установах є саме залучення сторонніх спеціалістів для ведення бухгалтерського обліку та складання звітності. Реалізація такої форми може бути забезпечена шляхом отримання послуг спеціаліста з бухгалтерського обліку зареєстрованого як підприємець або підприємства чи самозайнятої особи. Але для реалізації цієї форми державні установи неодноразово мають проблеми. Оскільки для користування такими послугами державній установі у кошторисі необхідно передбачити необхідне фінансування та при укладанні договорів з надання послуг необхідно також врахувати нормативно-правове забезпечення у частині бюджетного законодавства. Саме тому, така форма організації бухгалтерського обліку майже не використовується суб'єктами державного сектору.

Для вирішення цієї проблеми необхідно внести зміни до Інструкції №333 з урахуванням нормативно-правового забезпечення. Зокрема в ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» визначено, що для організації бухгалтерського обліку установи можуть на договірних засадах залучати суб'єктів підприємницької діяльності чи самозайнятих осіб, які провадять діяльність у сфері бухгалтерського обліку та/або аудиторської діяльності [2]. Але в інструкції №333 для оплати послуг відмінних від комунальних передбачено код економічної класифікації видатків (КЕКВ) 2240 «Оплата послуг (крім комунальних)» за яким і доцільно планувати та здійснювати видатки на оплату послуг з організації бухгалтерського обліку [3].

Існує проблема щодо того, яке поняття є ширшим чи що є первинним організація обліку чи облікова політика. А також при формуванні облікової політики державної установи включаються певні складові, які не є актуальними для відображення в обліковій політиці установи.

Отже, всі складові елементи організації бухгалтерського обліку в державних установах формуються під впливом зовнішніх та внутрішніх факторів у розрізі загальних та спеціальних. Загалом елементи організації бухгалтерського обліку мають прямий взаємозв'язок та залежать один від одного.

Оскільки нефінансові активи маю значну частину в загальній структурі активів державних установ, а також потребують детального розгляду та визначення в обліковій політиці установи, тому необхідно напрацювати та узагальнити основні елементи облікової політики державної установи саме на прикладі нефінансових активів.

Список використаних джерел:

1. Бюджетний кодекс України №2456-VI від 01.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (дата звернення: 14.04.2021)
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України № 996 – XIV від 16.07.99 зі змінами і доповненнями. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
3. Про затвердження інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету та Інструкції щодо застосування класифікації кредитування бюджету: Наказ міністерства фінансів України № 333 від 12.03.2012 зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0456-12#Text>